

LENINA KAROGS

VISU ZEMJU PROLETARIĒSI,
SAVIENOJĒTIES!

OTRDIEN.

1986. GADA

1. JULIJA

Nr. 78 (5462)

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš
1950. gada aprīļa.
Maksā 3 kap.

RAJONA PRESES GRUPAS REIDS

Vai lopbarības sagatavošanā var iztikt bez roku darba?

Lai atbildētu uz šo jautājumu, rajona preses grupa devās uz kolhozu «Vārkava». Te, kā mums kļuva zināms, lopbarības sagatavošana ir maksimāli mehanizēta.

Mūs sagaidīja saimniecības galvenais agronoms Ivans Krasovskis un tūlīt vedināja pavērot, kā notiek siena sagatavošana. Visu redzēto papildināja izsmieļoši paskaidrojumi.

Pirms doties uz lauku, iegriezāmies Spūļu kompleksā, kur vērtējām sienu mehanizētu kraušanu un žāvēšanu. Te samērā vienkāršas iekārtas (ventilators, gaisa pleviādi), taču bez pūlēm iespējams iepildīt noliktavā vismaz 200 tonnu sienu. Preses grupas locekļi pārliecinājās, ka šo ražīgi strādā siena masas pārvietotāja tehnika. Ar rokām vajag tikai padot sienu, kā saka, tehniski pa ķēriem. Protams, arī šūni siena krāvumu vajag piemidīt. Cēlnes sienās iekārtoti ventilatori, kuri iekrauto zāli efektīvi žāvē. Kamēr sasniegta sienam vajadzīgā sausuma pakāpe.

Kolhoza galvenais agronoms uzskata, ka šāda siena sagatavošanas metode pilnībā apmierina lopkopēju prasības. Ja būtu vēl trīs četras līdzīgas mehanizētas siena glabātavas, tad saimniecībā par sienu vākšanu un glabāšanu būtu nebūtu. Tiesa, kad runājam par nākotnes perspektīvām, nācām pie slēdziena, ka šajā šūnī lietī iederētos arī lentas transportieri un telfers (motortrīs). Presētā siena saņu iekraušanai un izkraušana.

Kad preses grupas locekļi ieradās plavā, tur jau čakli strādāja kompleksās tehnoloģiskās vienības laudis. (Piebildīsim, ka šis kolektīvs noslēdzis brigādes darba līgumu.) Ko katrs darija? Jānis Kaža strādāja ar sienu savācējpresī, traktoristī Pēteris Kuzminovs, Modris Kivriņš un

LIEKOT LIETĀ MECHANIZĀCIJU

Jānis Sults veda prom sienu kūpas. Un vēl — ar savācējpiekabi, kuras tilpums ir 40 kubikmetri, strādāja arī Pēteris Bojārs. Bija tur arī divas «Julas».

Ko šis posms paveic? Apstākļos, kad no lauka līdz šūnīm ir divi kilometri un savācējpresī apkalpo divi traktori T-150 un viens K-700 markas traktors, ir iespējams dienā sagatavot vidēji 60 tonnu sienu. Savācējpiekabe pieplūso vēl apmēram 25 tonnas. Lūk, septiņi cilvēki vienā dienā sagatavo 80 līdz 85 tonnas sienu. Jāuzsver, ka te izslēgts roku darbs.

Preses grupas reida nolūks bija pierādīt, ka visās mūsu rajona saimniecībās iespējams pilnīgi mehanizēt sienu sagatavošanu. Kā jau pastāstījām, kolhozā «Vārkava» uz lauka sienu vākšana mehanizēta, maksimāli tā mehanizēta siena šūnī. Taču vienlaikus jānorāda (un tas daudzām sen ir zināms), ka sovhozos «Aglona», «Rušona», arī dažās citās saimniecībās sienu presēm transportierus noņem (!?), un tad sapresēta siena kūpas velas vienkārši uz lauka...

Lai tās aizvestu uz šūni, jāsaņem uz lauka spēcīgi vīri ar dakšām (vismaz 6 — 8 vīri, divas automašīnas vai traktorpiekabe). Un vienīgais it kā attaisnojums šādai rīcībai ir fakts, ka cilvēki automašīnā vai piekabē iekrauj vairāk saņu.

Ivans Krasovskis rēķina, ka, piepildot kravus kastī ar tehniku, sienu kūpas, bez šaubām, sakrīt ne pārāk blīvi, tāpēc transportieris netiek izmantots par 10, lielākais par 15 procentiem. Tātad — transportēšanā zaudējam 10 — 15 procentu, kas ir apmēram 0,3 — 0,45 traktora. Taču iegūstam 10 — 12 izbrīvētus vīrus! Un jo svarīgi ir tas, ka cilvēki tiek atbrīvoti no smaga roku darba. Ko nozīmē siena kūpu celšana automašīnā, to, protams, daudzi lasītāji ir izbaudījuši. Esam pārliecināti, ka ikkatrs būs par smagā darba mehanizāciju.

Nav atbildes uz jautājumu: kāpēc dažās saimniecībās tik cieši turas pie vecajiem darba paņēmieniem, pie šīm dakšām, kuras atnākušas līdz mums no gadsimtu tālumiem. Varbūt tāpēc, lai rastos darbs talcīniekiem? Būtibā vaina ir domāšanas inertumā, slinkumā un negribē-

šanā pārkārtoties darbam pa jaunam. Pret šo negāciju ir sparīgi iācīnās.

Situācija taču ir ļoti skaidra un vienkārša. Atliek tikai ieviest pienācīgu kārtību. Un nevajag neizdarībās vainot apvidus reljefu, transporta trūkumu vai ko citu. Ja darbu pareizi organizēs, ja tiks ievērota darba disciplīna, ja visu esošo transportu izmantos efektīvi (elektronu skaitļojamā mašīna te nav vajadzīga), tad lopbarības sagatavošanas darbā, kas tradicionāli ir smags, šo smagumu var likvidēt. Vajag likt lietā mehanizāciju!

Kolhozā «Vārkava», vērojot kompleksā tehnoloģiskā posma darbību, mēs pārliecinājāmies, ka arī sienu var sagatavot ātri un salīdzinoši vienkārši un viegli.

Reidā piedalījās: A. BELAVSKIS, Latvijas KP rajona komitejas propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs, rajona preses grupas vadītājs; A. EGLITIS, rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieks, rajona preses grupas loceklis; J. SILICKIS, redakcijas fotokorrespondents, rajona preses grupas loceklis.

Sapresēta siena kūpas pa precīzi nokļūst traktora piekabē. transportieri

Saimniecībā efektīvi izmanto Polijā ražotās sienu savācējpiekabe.

Pārskats

par lopbarības sagādā rajona saimniecībās līdz šā gada 30. jūnijam (plānu izpilde procentos)

Saimniecība	Sagatavots zāles lopbarības		
	barības vienības	siens	stāb-siens
«Sīļukans»	75	82	101
K. Marksa	71	65	82
«Nākotne»	70	59	75
Raiņa	69	92	54
«Dzintars»	69	84	69
«Sarkanā ausma»	65	77	92
Kirova	63	93	48
«Krasnij Oktjabrj»	58	83	74
Suvorova	57	52	37
M. Gorkija	56	79	64
Leņina	55	76	57
Oškaina	55	53	81
«Vārkava»	53	87	37
Dzeržinska	49	100	
«Rīts»	48	95	38
Aglonas p. s.	48	57	38
«Zelta vārpa»	47	42	69
«Dubna»	37	62	38
Rudzātu p. s.	36	78	24
Rušonas p. s.	29	42	27
RAJONĀ	55	71	59

Vēlētāju zināšanai

PSRS Augstākās Padomes deputāts ROMUALDS KAVINSKIS (Daugavpils 709. vēlēšanu apgabals) pieņēms vēlētajus 4. jūlijā no plkst. 16.00 līdz 18.00 Preiļu rajona izpildkomitejas telpās.

Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāte AGNIJA IVANOVA (Preiļu 259. vēlēšanu apgabals) pieņēms vēlētajus 2. jūlijā no plkst. 16.00 līdz 18.00 Preiļu pilsētas izpildkomitejas telpās.

KAD ZAUDĒTAIS NAV ATGŪSTAMS ŠODIEN

zīdīšanas — Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta, labā laikā, ja ir pietiekami sausās masas, tās sakraušanā piedalās kantora darbinieki, celtnieki, speciālisti (ar valdes lēmumu katram noteiktš nostrādāt lopbarības sagatavošanā vismaz sešas dienas).

Darbs oficiāli un praktiski sākas pulksten astoņos no rīta un turpinās līdz desmitiem vakarā, ja ir kas vedams, tad cilvēki neatsakās pastrādāt arī vēlāk.

Nākamā saruna bija ar galveno zootehniķi Valentīnu Tonkihi. Vai zootehniskais dienests kontrolē sagādes gaitu? Jā, pie katras glabātavas, kur tiek skābsienu, ir kāds no zootehniskā dienesta, tiek rīkotas pārbaudes, kā mehanizatori bļiet masu stīrpās nakts laikā, kā tiek likts siens šūņos, kā strādā ventilatori. Arī paši piedalās lopbarības sagādē, regulāri ņem kvalitātes paraugus.

Atlika vēl pabūt uz lauka, kur strādā laudis, redzēt, tā sakot, priekšējās pozīcijas. Pa radiotelefonu saimnieciskos vadītāju neizdevās sasaukt, jo, kā paskaidroja dispečeri, pašlaik tehnika un strādnieki koncentrēti tādās vietās, kas ir ārpus šo rīku darbības zonas. Nācās braukt pa pēdām. Un tās atveda uz nolāpau tu un savālotu lauku Brokauskos Dubnas krastā. Ceļa malā stāvēja priekšsēdētāja Jāņa Laizāna

uzziņs, pats tā saimnieks bija pie vīriem, kuri likumoja ap savācējpresī E-453. Masa sākusī tīties uz transportiera, aizsprotojusies padeves uz kūpu siešanas mezglu spraugā.

Ar šo un otru tādū pat presi strādā Voiceks Onckulis un Jānis Brokauskis. Kūpas ar traktorratiniem uz jaunlopu fermu Berezovkā transportē Antons Znotiņš, Voiceks Dzenis, Roberts Vaivods — Sulte un citi. Ratiņi visi apgādāti ar paaugstinātiem bortiem, ik dienas ar katru presi savāc 15 — 20 tonnas sienu. Kūpas tajos veicīgi kārtos skolas zēni, kuriem tagad ir brīvdienas. Turpat netālu ar vālu apgriezēju pa lauku brauc Artūrs Upenieks, kurš nesen pārnācis no dienesta Padomju Armijā.

Kad klūme novērsta un prese turpina darbu, priekšsēdētājs var atļauties brīdī sarunai. Sogad lopbarības sagādē saimniecība lā arī paliks starp pēdējām rajonā. Tur diemžēl vairš neko nevar darīt. Bet vai arī nākotnē var samierināties ar šo lomu? Nē, priekšsēdētājs jau skaidri lezīmējis pasākumus.

1. Pašlaik kolhozā nav ne hektāra agrīno un vidējo zālāju, tikai vēlinie. Tā nav taqadējo vadītāju vaina, bet mantojums no iepriekšējiem. Ar Leņina kolhoza speciālistiem ievadītas sarunas par šī «roba aizlāpšanu» — tur iespējams nopirkt vajadzīgās sēklas. Tas dos iespēju agrāk sākt lop-

barības sagatavošanu, tātad nepalast garām labu izdevību.

2. Jāpapildina lopbarības gatavošanas tehnikas parks. Pērn saņemts viens «E» grupas komplekts, tāpēc šovasar darbs ir veicīgāks. Apstāts vēl viens, bet draud atkārtoties vecā klūda — tas viss tiek plānots uz rudens pusi, kad lielam lielais darbs būs jau cauri. Bet šis komplekts vēl nedos iespēju dubultot tehnisko brunojumu, kas ir nepieciešams, lai varētu strādāt ar tādu slodzi kā kaimiņsaimniecībās, kuras lopbarības sagādē ir priekšā.

3. Vajadzīga stingra saprašanās ar vietējās vidusskolas vadību. Tāda, kāda tā ir ar Vanācu astoņgadīgās skolas kolektīvu, kurš vasaras mēnešiem organizējis savu audzēkņu ražošanas brigādes. Vidusskolai tādu nav, lai gan daudzi skolēni strādā saimniecībā. Piemēram, šajā pašā laukā, kad vāļi būs aizvākti, ieradīsies divi skolas puīši ar zirgu grābekļiem un satīrīs pāri palikušo sienu. Kāpēc nevarētu darboties organizēts kolektīvs pieredzējušā skolotāja vadībā?

4. Ar šefu palīdzību kolhozs apmierināts daļēji. Labi ir tas, ka pēdējā laikā ierodas lielākas grupas, ka katru reizi tajās ir jauni cilvēki, tādā Līvānu EMBK katram kolektīva loceklim dots uzdevums šefības saimniecībā nostrādāt noteiktu skaitu dienu. Bet neapmierina tas, ka šefi atbrauc agrī no rīta, ap pulksten 11.00, kad vēl nav nozūvusī rāsa uz sienu. Tad viņiem vairākas stundas jāgariļkojas, kamēr var sākt strādāt. Toties pulksten piecos visi ir uz ceļa un gaida, kad vedīs prom. Kādu dienu šajā laikā bijušas izkraušanas sesas automašīnas — atteikušies. Vai viņi nevarētu savu darba laiku vairāk pielāgot vietējiem konkrētajiem apstākļiem?

Tie varētu būt svarīgākie punkti, par kuriem lauka galvu saimniecības vadītājs. Kā redzējām uz vietas, tiem nav bijusi mazā nozīme. Tehnika visa sakārtota — pamatīgi, lūzumu dēļ kaut cik nopietnu dīkstāvju nav bijis, bet tās pietrūkst. Pirmajās dienās nav bijis arī pietiekamas darbu frontes.

Sparu visiem lopbarības vācējiem piedod tas, ka viņus katru dienu turpat darbu vietās apgādā ar siltām un sātīgām pusdienām. Kā pastāstīja pavāre Ilona Ingeroinene un šoferis Jāzeps Kokorīts, katru dienu viņiem jāzdzara kādas desmit pieturas, kamēr visus paēdina. Mēs aprunājāmies arī ar laudīm, kuri krāva kūpas šūnī Berezovkā, — lai arī darbs nav mehanizēts, bet viņi par tā smagumu nesūdzas.

Iekustinātais mehānisms saimniecībā tagad darbojas ar pilnu laudu, katra skrūvīte tajā ir savā vietā un katrs ritenis dara savus apgriezienus. Plāns — saražot 18 barības vienības, rēķinot katram liellopam, pamazām top. Grūtības ir, bet no tām izdara secinājumus, mācās tās neatkārtot Paredzēts, ka apmēram ceturto daļu pirmā plāvuma virsmēšlos ar slāpekli saturošiem minerālmēšļiem, atbrīvotās platības steidz pienācīgi sakārtot šī darba veikšanai. Rudens pusē darbs atgriezīsies ar jaunu ražu.

A. RANCĀNS

SIS vasaras apstākļos zāļu bioloģiskā masa ne visur bija pietiekami liela, optimālie novākšanas termiņi sākās ievērojami agrāk, un tas galīgi samulsināja saimniecību vadītājus un speciālistus. Arī kolhozā «Dubna». Pašlaik sienu un skābsienu gatavošanas tempi te nav slikti — pa sešiem procentiem dienā, tomēr kas pazaudēts, tas pazaudēts.

Kad vasara bija zenītā un sāka pāreju uz norietu, kad rajonā plauja jau bija sasniegusi pusi platību un iesākusi otro, ieradāmies saimniecībā. Turklāt bija tradicionālā Jāņu diena, nupat aizvadīta līgošana. Varēja gaidīt, ka sienu laukos būs miers. Tomēr visi galvenie spēki bija darbā.

Iemeslus, kādēļ saimniecība atpauk lopbarības sagādē, sākām meklēt kantorī, dispečeres operatoros Leontīnas Pūgas saimniecībā. Viņa bez kavēšanas cēla priekšā visu, kas mūs interesēja, nosauca skaitļus, labāko uzvārdus, sameklēja arī tās, kuriem darbs neiet no rokas.

«28. 06. 41. g. 54. ātrgaitas bumbvedēju aviopulks bombardēja pretinieka mehanizēto kolonu Dvinskas ziemeļaustrumos. Divas lidmašīnas notriekas virs mērķa». (No 57. apvienotās aviodyvīzijas kauju darbības žurnāla.)

«Apkalpi sastāvi nav noteikti» (PSRS Aizsardzības ministrijas Centrālā arhīva piezīme.)

VĪNIEM paveicās — nepalika bez «zirgiem» kā citas pulka apkalpes, kuru kaujas mašīnas no fašistu bumbām sadeģa uz zemes kara pirmajās divās dienās Daugavas kreisajā krastā, kur toreiz bija pacelšanās laukums. Naktī uz 23. jūniju asiņaini kavi zibsnīja Daugavpils debēs, bet dienas vakarpusē, atgriezušies no pirmajiem kaujas lidojumiem, lidotāji savā vidū vairs neredzēja daudz biedrus. Viņi saņēma pavēli pārvietoties uz jaunu lauka aerodromu Polockas virzienā. No šejienes, no mežu ieskaudā lidlauka 54 ātrgaitas bumbvedēju aviopulks ar pakļūšajām lidmašīnām turpināja veikt kaujas darbību Daugavpils virzienā, pie tam savu iznīcinātāju nenosegti, jo pēc bombardēšanas 22. jūnijā bumbvedēju pavadišanai to nepietika. Bija gadījumi, kad diennakts laikā bombardēt fašistu mehanizētās kolonnas vairākkārt devās lido tāja Maksimovska komjauniešu apkalpe. Jā, viņiem vienkārsī velcas, uzskatīja puīši.

Kara septītajā dienā, sestdienā, kad vācu tanku armādas pa Leningradas šoseju pietuvojās stacijai Borovaja (tagad — Malta) mūsu karaspēks ar tām izcīnīja smagas kaujas. 54. aviopulks saņēma pavēli ar palikušajām lidmašīnām bombardēt frontes līnijai tuvojošos ienaidnieka papildspēkus.

Divi bumbvedēju posmi uzņēma kursu uz rietumiem. Maksimovska apkalpes pats jaunākais lidotājs — stūrmanis, ledzīlīnāles savos aprēķinos, laiku pa laikam salīdzināja karti ar apkārtni. Pazīstama ainava: meži, viensētas, sādžas. «Tuvojamies mērķim», viņš ziņo komandierim. Pēc minūtes: «Uzņemt kaujas kursu!»

Pietuvojies zemei, bumbvedējs vienmērīgi ruc virs šosejas. Nedrīkst novirzīties no kaujas kursa, izdarīt kādu citu manevru. Bumbas krīt uz ienaidnieka tankiem. «Mērķis iznīcināts», ziņo stūrmanis. Tagad var iziet no kaujas kursa, izdarīt manevru, lai izvairītos no fašistu zenīterocū uguns. Taču tiklīdz lidmašīna uzņem atpakaļkursu, tai uzbrūk divi meseri. Strēlnieka radista ložmetējs un stūrmaņa sapārotie ložmetēji atklāj uguni. Taču meseršmitiem ir lielgabali un lielkalibra ložmetēji. Virs meža bumbvedējs uzliesmo. Uzspārgst benzīna tvertne.

Pēc brīža krītošajā bumbvedējā vēl viens sprādziens. No kupaļa izveļas strēlnieks radists un bez dzīvības ar neatvērtu izpletni nokrīt pie clemata. Degošā lidmašīna ietriecas ar mežu noaugušā augstienē. Pie nokrītušā strēlnieka radista skrien vietējie iedzīvotāji, taču viņus apsteidz vācu motociklisti. Viņi pievāc no bojā gājušā kabatām dokumentus un aizbrauc.

Strēlnieku radistu vietējie iedzīvotāji apglabāja turpat pie sādžas, bet kaujas mašīnā sadeģa

gušos virsniekus — augstienes pakājē.

Cetrdesmito gadu beigās, kad kritušos karavīrus no kauju laukiem pārvietoja uz brāļu kapiem. Aglonā apbedīja arī radistu. Bet viņa cīņu biedri tā arī palika pie bezvārda augstienes blakus savai kaujas lidmašīnai, netālu no sādžas ar viņiem nekad nedzirdētu nosaukumu «Dzerkaji».

«Bet meseršmiti aiztraucās pakājē otrai lidmašīnai un notrieca arī to.

«54. ātrgaitas bumbvedēju aviopulka kaujās zaudēto lidotāju vidū ir pilots jaunākais leitnants Mihails Maksimovskis, stūrmanis jaunākais leitnants Boriss Lebedevs un strēlnieks radists jaunākais seržants Zino-

smago stāvokli kara pirmajās dienās, sniedza pulka kaujas darbības aptuvenus orientierus un citas meklējumiem noderīgas ziņas. Dzemzel viņa mūsu vidū vairs nav..

Meklējam arī bojā gājušo piederīgos — Lebedeva māsu Zinaīdu Mihailovnu, Maksimovska māsas Natāliju Ivanovnu un Nadeždu Ivanovnu, Makarova brāli Andreju Aleksejeviču. Kādu laiku ar viņiem sarakstījāmies, taču meklēšana ieilga, un sarakste pārtrūka.

Aizsardzības ministrijas Centrālā arhīva divos dokumentos dažādi bija norādīti bojā ejas vieta: «Dvinskas ziemeļaustru-

Patiešām, bija nepieciešami pieci gadi, Vispirms izsēdžām Pervačova lidmašīnu, kura uzdevumā devās 1941. gada 6. jūlijā. Aptaupjātie liecinieki pastāstīja, ka lidmašīnas bojā ejas dienā frontes līnija gāja gar Maltu, bet 6. jūlijā tā bija jau pie Ostrovas. Arī kauju tiešie dalībnieki rakstīja, ka Pervačova lidmašīnai jāatrodas tuvāk pie Rēzeknes. Bet pirms diviem gadiem, sarakstoties ar R. Smolīna atraitni, uzzināju lidotāja I. Sapoņika adresi. Viņš dzīvo Krivoirogā un 1941. gada 30. jūnijā uz Daugavpils rajonu izlidoja kopā ar R. Smolīnu. Viņš atstāja karti, kurā bija norādīts

Tēvzemei uzticīgie dēli

vijs Makarovs, Dvinskas rajonā bumbvedēju notriekuši iznīcinātāji, tā apkalpe sadeģusi kopā ar lidmašīnu 1941. gada 28. jūnijā. Pilots jaunākais leitnants Lēvs Glačevs, stūrmanis jaunākais leitnants Leonids Andrijevskis un strēlnieks radists Aleksandrs Rikovs 1941. gada 28. jūnijā neatgriezās no kaujas uzdevuma izpildes, 1941. gada 30. jūnijā ziņojumā norādīts: daļā atgriezās pilots jaunākais leitnants L. Glačevs un strēlnieks radists A. Rikovs». No PSRS Aizsardzības ministrijas Centrālā arhīva vēstules.)

Mūsu seklija «Poisk» («Meklējumi») par 54. ātrgaitas bumbvedēju aviopulku pirmo reizi uz zināja 1972. gadā, kad atradām šī pulka posma komandiera A. Duņuškina un viņa stūrmaņa G. Braņņikova (krituši 1941. gada 30. jūnijā) bojā ejas vietu Daugavas kreisajā krastā. Toreiz mēs no Aizsardzības ministrijas arhīva saņēmām arī kaujās pie Daugavpils kritušo 54. ātrgaitas bumbvedēju aviopulka lidotāju sarakstu, kā arī ziņas par veterāniem, kuri palikuši dzīvi. Tā sākās Maksimovska apkalpes meklējumi.

Pirmais no Orenburgas atsauca pulka bijušais stūrmanis G. Turajevs. Viņš atcerējās tikai Duņuškinu un Braņņikovu, bet jaunle lidotāji no atmiņas bija zuduši. Toties viņš paziņoja eskadriļu komandieru Zevaģina, Piņegina un Karabutova uzvārdus. Divus pirmos neizdevās sameklēt, bet G. Karabutovs atsauca no Naļčikas. Pēc tam sarakstījāmies daudzus gadus pēc kārtas. Atsauca arī maskavietis Padomju Savienības Varonis V. Kibalko, kurš atcerējās Maksimovski: «Mēs ar viņu dzīvojām kopmītnē vienā istabā trīs mēnešus. Viņš bija labs biedrs, drosmīgs lidotājs, varonīgs cilvēks».

Georgijs Karabutovs mums daudz pastāstīja par ārkārtīgi

mos» un «Dvinskas rajonā». Attālums no pilsētas netika norādīts. Tas sarežģīja meklējumus. Vienlaicīgi vairākos dokumentos par citām lidmašīnām, kas bija notriektas Preiļu un Krāslavas rajonos, bija norādīts «Dvinskas rajonā», jo tajā laikā Preiļu un Krāslava bija Daugavpils apriņķa pagastu centri.

1978. gadā pēc Preiļu rajona iedzīvotāju signāla kopā ar novadpētnieku vadītāju R. Jeremejevu no 2. vidusskolas sākām pētījumu par lidmašīnu, kas 1941. gada jūnijā beigās sadeģa Aglonas tuvumā pie Dzerkalu sādžas. Iedzīvotāji Lukaševičs un Bogdanovs pastāstīja par 2 lidmašīnām, kas tajā neizmirstamajā jūnijā dienā pārlidoja pāri sādžai un kuras vajāja vācu iznīcinātāji. Viens bumbvedējs ietriecas pakājē, un divi lidotāji kopā ar to sadeģa, bet tresājs ar trīsstūriem uz zīmotnēm sprādziena laikā izlēca no kaujas mašīnas, taču piezemējās miris. Otrā lidmašīna nokrita Pritirikā (Jaunokrā). Aculecinieki neko nezinaja pastāstīt sīkāk.

Pēc gada ar meklējumu vienību «Stroitel» («Celtņieks») devāmies uz Dzerkalēm, lai izdarītu izrakumus mežā. Augstienē atradām daudz dūraluminiņa atlieku, kas raksturīgas ātrgaitas bumbvedējiem, bojā gājušo militāris atliekas..

Izrakumus filmēja Latvijas televīzija. Režisors man uzprasiā, vai ir zināmi kritušo uzvārdi. Atbildēju, ka kara pirmajās dienās šeit cīnījās vairāku pulku ātrgaitas bumbvedēji, bet, nemot vērā visus apstākļus, var minēt trīs apkalpes: Mihails Maksimovska, Romāna Smolīna un Igora Pervačova. Visas — no dažādiem pulkiem. Lai noskaidrotu sīkāk, vajadzēs daudz laika, pētījumu.

lidmašīnas maršruts un aptuveni vieta, kurā bija notriekta R. Smolīna lidmašīna. Tas bija Vaboles — Kalupes rajons. Pašlaik R. Smolīna apkalpi meklē Daugavpils plevadkēžu rūpnīcas novadpētnieki. Viņi arī uzgāja iepriekšpēdējo posmu Maksimovska meklējumos. Pēc 31. aviopulka veterāna leņingradieša V. Cvetkova ieteikuma rūpnīcas vienība devās uz Daģdu meklēt 1941. gadā tur notriektās lidmašīnas. Vienu no tām atrada Jaunokrā. Ciema kalējs, kura tīrumā bija nokritis lidmašīna, pastāstīja, ka divi lidotāji aizgājuši pie savējiem, bet trešo it kā sagrābuši fašisti. Lidmašīna lidojusi no Daugavpils puses kopā ar citu, kas notriekta agrāk.

Un beidzot pēdējais trūkstošais posms: dažās 1941. gadā bojā gājušo lidotāju fotogrāfijas parādījām Aglonas ciema Bešānu sādžas iedzīvotājam V. Gradkovskim, kurš bija pēdējais strēlnieka radista apbedīšanā un atcerējās viņa izskatu. Viņš bez svārstīšanās norādīja uz Zinovija Makarova fotogrāfiju un apļecināja, ka tas ir bojā gājušais lidotājs.

Malta beigās Preiļu rajona kara komisariātā tika noformēti dokumenti par varoņu vārdus ierakstīšanu kara laikā rajona teritorijā bojā gājušo cīnītāju sarakstos. Atzīmējot 45. gadadienu kopš Lielā Tēvijas kara sākuma, 28. jūnijā Aglonas Brāļu kapos notika svinīgs atkārtots apbedīšanas rituāls un Pieminās sardze, kas bija vēlta pirmajiem Lielā Tēvijas kara varoņiem.

O. KUDRĀSOVA,
sekcijas «Poisk» priekšsēdētāja
Daugavpils
ATELOS: M. Maksimovskis,
B. Lebedevs un Z. Makarovs,
I. KUZMICKA fotoreprodukcijas

Vietējās padomēs

Lai ciems klūtu skaistāks

Rudzētu ciema Tautas deputātu padomēs izpildkomiteja un ciema iedzīvotāji savas galvenās rūpes redz clemata labiekārtošanā un apzālumošanā.

Sākot ar šo gadu, turpmāk ik gadus clematā notiks skate-konkurss par labāko ražošanas objektu un glītāko sētu. Tas tiek rīkots, lai iedzīvotājus un lauksaimniecības darbiniekus aktīvāk iesaistītu dzimtā clemata labiekārtošanā un izdalīšanā, lai celtu vadītāju un speciālistu atbildību par ražošanas objektu stāvokli, ciema iedzīvotāju kultūras līmeni. Konkursā piedalās mehānisko darbnīcu, lopkopības fermu un citi kolektīvi, kā arī individuālo māju īpašnieki.

Apkopojot skates rezultātus, piemēram, ražošanas objektu grupā, vēra nems šādus rādītājus: labiekārtošanas stāvoklis un teritorijas apzālumošana, ugunsdrošības līmenis, sanitārais stāvoklis, tehnikas un inventāra novietošana un uzglabāšana. Individuālo dzīvojamu māju grupā vērtēs māju un saimniecības ēku tīrību un kārtību, to sanitāro stāvokli, piemājas dārzus un teritorijas 50 metru rādiusā sakoptību, pagalmu dekoratīvo noformējumu.

Skates-konkurss uzvarētāju, noteiks pēc reidu, kurus rīko speciāla ciema izpildkomitejas komisija, rezultātiem. Vienīgi individuālajā grupā uzvarētājus noteiks pēc deputātu iepriekš izvirzītajām trim labākajām mājām katrā vēlēšanu apgabalā. Uzvarētāji saņems ceļojošos vimpeļus, ciema izpildkomitejas Goda rakstus, kā arī padomju saimniecības «Rudzāti» administrācijas balvas.

Skates-konkurss organizēšanu kontrolē nēmusi celtniecības, transporta, sakaru, komunālās saimniecības un labiekārtošanas pastāvīgā komisija, kuru vada deputāts T. Trubens.

R. VEVERE,
Rudzētu ciema Tautas deputātu padomēs izpildkomitejas sekretāre

Likvidē roku darbu

MINSKA. Minskas traktorū rūpnīcas veidotāji metalurgiskajā ražotnē tagad izpilda pusautomātisko līniju operatoru pieņemumus. Sajā atbildīgajā profesijā viņi sāka strādāt pēc roku darba samazināšanas kompleksās programmas realizēšanas. Šogad vien to strādnieku skaits, kas Baltkrievijas rūpnīcās uzņēmus veic nekvalificētu darbu, samazināsies par vairākiem desmitiem tūkstošu.

TASS

Tā — arī ikdienā

Uz jaunām telpām pēc to rekonstrukcijas pārgājuši kooperatīvā universālveikala saimniecības preču nodaļa. Bez sadzīves priekšmetiem te var iegādāties arī dārzkopības inventāru, minerālmēslus, preparātus dārza kaitēkļu iznīcināšanai, traukus. Nodaļā preces izvietotas ērti un uzskatāmi.

Kīmijas rūpnīcības uzņēmumi ražo arvien jaunus preparātus dārzkopības un saimniecības vajadzībām, taču ne katrreiz pircējs ir pietiekami informēts par to pielietošanu un īpašībām. Ne katrreiz zinām, piemēram, kā pareizi noteikt minerālmēslu devas dārzēnkopībā, kādus preparātus izmantot gaisa atsvaidzināšanai dzīvojamajās telpās, kādus minerālmēslus lietot istabās un uz balkona audzētiem ziediem, kādus — mazdārziņos.

«Kīmija — dzīvē». Tā bija nosaukta rajona patērētāju biedrības, zinātniskās ražošanas apvienības «Aerosols», kīmisko tautas patērētāju preču ražošanas apvienības organizētā preču pārdošanas izstāde. Bija izkārtotas

preces, kuras pircēji iepazīnuši agrāk un arī tās, kuras vēl tikai sāk ražot.

Ar preiļestēm iepazīs un viņu intereses izziņāja ražošanas apvienības «Aerosols» vecākā inženiere M. Brakova un kīmisko tautas patērētāju preču ražošanas apvienības tehniskās nodaļas inženiere R. Saveļjeva. R. Saveļjeva sniedza konsultācijas par jebkuru veikala plauktā esošo preci. Starp citu, daudzi preiļestēši pēc šīs izstādes apmeklēšanas atzīst, ka apvienības pārstāve ir parādījusi, ka ikdienā ar pircējiem vajadzētu strādāt tirdzniecības darbiniekiem. Tāpēc arī nav brīnums, ka todien saimniecības preču veikala plauktā tukšajās nepieredzēti ātri.

Notika arī pircēju konference, kur savas pretenzijas un vēlējumus apvienībām izteica veikala apmeklētāji.

A. VELDRE

ATELĀ: Rita Saveļjeva veikala apmeklētājus iepazīstina ar augu aizsardzības līdzekļiem.

J. SILICKA foto

Viņi atrod tūkstošus

Mūsu rajona lauku laudis, strādājot saimniecību druvās, fermās, celtniecības objektos, redz un izjūt šodienas tehnikas, ražošanas tehnoloģijas trūkumus, veiksmīgi risina ražošanas pilnveidošanas uzdevumus. Pagājušajā gadā lauku racionalizatori iesnieguši 73 racionalizācijas priekšlikumus. Tie devuši 112,4 tūkstošus rubļu lielu ekonomiju. Ar savu veikumu var lepoties K. Marksa un Dzeržinska kolhozi, kolhozs «Rīts» un M. Gorkija saimniecība. Šajos kolektīvos racionalizatori strādā visās ražošanas jomās: fermās un tīrums, dabūcās un kaltēs.

Atzinību par radošo darbu pelnijuši iniciatīvas bagātie racionalizatori — A. Vjakske Dzeržinska kolhozā, J. Kuprišs M. Gorkija saimniecībā un V. Gavriļenoks kolhozā «Rīts».

Saimniecības izgudrošanas un racionalizācijas darba galvenais organizētājs un vadītājs ir inženiertehniskais dienests. Vairākos kolektīvos inženieri ne tikai prasīgi organizē racionalizācijas priekšlikumu izstrādi un iesniegšanu, bet arī paši ir aktīvi racionalizatori. To vidū var minēt Leņina kolhoza galveno inženieri mehāniķi P. Romanovski un padomju saimniecības «Aglona» galveno inženieri mehāniķi J. Rudaku.

Objektīva, savlaicīga racionalizācijas priekšlikuma novērtēšana un precīza ekonomiskā efekta aprēķināšana raksturo saimniecības vadošo speciālistu atšķirsmi pret racionalizācijas darba svarīgumu.

Lai mūsu racionalizatoru pulks augtu, vērtēsim viņu darbu pareizi, neliksim viņiem pašiem rūpēties par to, lai racionalizācijas priekšlikumam tiktu aprēķināts ekonomiskais efekts. Tas ir saimniecības ekonomistu pienākums. Autoram ir nepieciešams iesniegt sava tehniskā risinājuma aprakstu, bet par noformēšanas turpmāko gaitu jā rūpējas saimniecības attiecīgajiem dienestiem. Savlaicīgi ir jāizsniedz autora apliecinājums un jāizmaksā autora atlīdzība.

Racionalizācijas priekšlikumu nedrīkstam novērtēt tikai rubļos. Nereti jauni tehniski risinājumi atvieglo lauksaimnieku darba soli, roku darbu aizstājot ar tehniku. Arī šie priekšlikumi ierindojami labāko vidū, neskatoties uz to, ka to ekonomiskais efekts nav tik iespaidīgs.

Izgudrotāju un racionalizatoru kustības pozitīvais novērtējums PSKP XXVII kongresa izvirza aizvien plašākus radošā darba uzdevumus. Ik kolektīvā ir «šaurās vietas», kurās savs vārds sakāms gan speciālistiem, gan attiecīgā uzdevuma tiešajiem veicējiem. Centīsimies saskaņot iespējas darba apstākļu uzlabošanai, pilnveidojot tehnikas nepilnības. Redzot agregāta, ierīces, mašīnas neatbilstību attiecīgajam ražošanas iecirknim, pilnveidojot to. Savlaicīgi noformējot jauninājumus, veicināsim racionalizācijas darbu, lai mūsu rajona sniegums ieskanētos arī republikā.

L. OSTROVSKA,
novatoru kluba metodīke

Izmēģinājumi uz meža takas

Urālu šosejas un meža takas kļuva par izmēģināšanas poligonu saliekamā velosipēda «Kama» jaunajam modelim. Pēc astoņtūkstoš kilometru nobrauciena mašīna atgriezās ražošanas apvienības «Oktobra revolūcijas Permas mašīnbūves rūpnīca» ceļā.

— Salīdzinājumā ar sērijas modeli jaunais velosipēds ir vieglāks par veselu kilogramu. — teica uzņēmuma galvenais konstruktors L. Arhalovičs. — Mēs nēmam nost metālu burtiski pa gramam. «Kama» kļuva vieglāka, nekaltējot izturībai. Rūpīga pārbaude pēc nobrauciena rādīja, ka viss ir kārtībā, valsts komi-

sija ieteica velosipēdu, kas sver tikai 13,5 kilogramus, sērijveida ražošanai, kas sāksies pēc dažiem mēnešiem.

Katrā no 200 000 velosipēdiem, ko ik gadu saražos rūpnīca, ietaupītais kilograms uzņēmumam dos krietnu tērauda ekonomiju. Par trim kilogramiem vieglākas būs arī mašīnas «Universal» un «Ural». Tāda ir starptautisko standartu prasība. Piemēri pietuvojies rūpnīcas kolektīvs, kas daļu savas produkcijas eksportē. Bet urālieši domā, ka dažviet standartu arī jāpārspēj.

TASS

Ko prot konditores?

Ikgadējai skatei konditores spēkus un zināšanas krāj laikus. Izstādes galdam jābūt estētiski noformētam, ražojumos jāparādās paša meistara jaunrade, protams, stingri jāievēro visas tehnoloģiskās prasības.

Sogad daudzskaitlīgāk nekā citkārt ritēja rajona sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu konditoru darbu skate. Tajā piedalījās Preiļu un Līvānu konditorejas cehu darbinieces, arī Preiļu restorāna pavāri un bārmeņi, kuri izstādi papildināja ar kokteiļu un salātu galdu. Jā, tieši tāpēc uz šo izstādi tika aicināti visi rajona sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu šefpavāri, lai iepazītos ar jaunām salātu, kokteiļu, atspirdziņošu dzērienu receptēm. Un ne tikai tāpēc, lai iepazītos, bet lai tūdaļ šo jauninājumu ieviestu ražošanā.

Zūrijas komisija, kurā bija rajona patērētāju biedrības valdes priekšsēdētājs K. Neicgalis, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienības direktore Z. Andrejeva un citi speciālisti, visaugstāk novērtēja Anastasijas Catlakšas un Valentīnas Znotiņas klātos galdus, Annas Liepiņas un Tatjanas Selickas ceptās tortes, plaucētās, kārtainās mīklas izstrādājumus. Bet Marijas Pūdzas mājās veidotā torte izraisīja vis-

pārēju sajūsmu un izskanēja doma, ka tā varētu kļūt par firmas izstrādājumu mūsu konditorejas cechos.

Redzot vienkopus tik daudz skaistu un garšīgu konditorejas izstrādājumu, rodas jautājums: «Vai daļa no tiem nevarētu būt kulinārijas veikalā plauktos, vai uz tiem nevarētu būt iepriekšēji pasūtījumi?»

— Varētu, — sacīja konditores, — bet... lai izveidotu tik greznu torti, nepieciešams vismaz pāris stundu darba. Tas sa-

vakārt iekavēs maīņas plāna izpildi. Taču — ja par šādu sarežģītu un krāšņu svētku torti pasūtītājs ir ar mieru maksāt atbilstošu summu?

A. ILJINA

ATTELOS: konkursa uzvarētāja Anna Liepiņa, Valentīna Znotiņa, Anastasija Catlakša un Tatjana Selicka; šos izstrādājumus veidojušas konditoru prasmiņas rokas.

J. SILICKA foto

No tiesas zāles

Atnēma vecāku tiesības

Latvijas PSR Lauības un ģimenes kodeksa 67. pants nosaka, ka vecāku tiesības var atņemt tikai tiesa. Pie tam — tautas tiesai, izskatot šīs kategorijas lietas, ir rūpīgi jāpārbauda un jākonstatē, ka vecāki izvairās pildīt savus vecāku pienākumus bērnu audzināšanā vai launprātīgi izmanto savas vecāku tiesības, cietisirdīgi izturas pret bērniem, kaitīgi ietekmē bērnus ar savu amorālo, pretsabiedrisko izturēšanos, ka vecāki (vai vairums gadījumu) ir hroniski alkoholiķi vai narkomāni. Pagājušajā gadā Preiļu rajona tautas tiesa izskatīja septiņas civillietas par vecāku tiesību atņemšanu. Šī gada pirmajā ceturksnī — divas. Un ar nožēlu ir jākonstatē, ka ir vēl vecāki, kas nepilda cilvēka visu pirmo pienākumu — aprūpēt un audzināt savus bērnus.

1986. gada 25. aprīlī Preiļu rajona tautas tiesa izskatīja civillietu Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas nepilngadīgo lietu komisijas prasībā pret Antonu Lukaševiču un Līviju Lukaševiču par vecāku tiesību atņemšanu viņiem. Minēto pilsoņu bērni (to ir trīs) dzīvoja antisantāros apstākļos — dzīvoklis neuzkopts, bērnu apģērbs netīrs, nav mazgāta arī gultas veļa. Jāpiebilst, ka vecākais dēls Vladimirs bija jau pasācis zaģt. Viņš un arī viņa māsiņa Marija neapmeklēja skolu, klaiņoja. Taču laulātais pāris prasību neatzina un paskaidroja, ka viņi abi strādā Rušonas padomju saimniecībā, tāpēc nespēj kontrolēt, ar ko nodarbojas viņu bērni; no darba pārrodoties vēlu, tāpēc nevarot uzņemt māju.

Taču atklājās, ka vecāku «nevalu» rada bieža alkohola lietošana. Šo faktu tiesas sēdē apliecināja Rušonas ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja G. Leičenko un sovhoza «Rušona» partijas pirmorganizācijas sekretāre I. Silca.

Tautas tiesa Līvijai Lukaševičai un Antonam Lukaševičam atņēma vecāku tiesības uz trim bērniem un bērnus nodeva valsts audzināšanā.

Ko nozīmē vecāku tiesību atņemšana? Pilsoņi zaudē tiesības saukties par vecākiem, un vecumdienās viņiem nav tiesību pieprasīt no bērniem materiālu palīdzību. Neskatoties uz to, ka pilsoņiem ir atņemtas vecāku tiesības, viņiem tomēr iāmaksā valsts audzināšanas iestādē noņemtā summa bērnu uzturēšanai.

M. KRISTOVSKA,
tautas tiesnese

Feletons

Nē, cienījamais lasītāj, es nebut netalos jūs iepazīstināt ar ievērojamiem faktiem zinātniskajā fantastikā, stāstīt par citu planētu iedzīvotāju ierašanos mūsu rajona teritorijā vai reklamēt valsts labāko dārzenkopības saimniecību pirmrindas pieredzi. Bez tam — kāpēc mums meklēt interesantus notikumus no citurienes, uzņemt informāciju pārdomām par labu, taču diemžēl mums nepieņemamu pieredzi? Paskatīties apkārt uzmanīgi un ieinteresēti un sapratīsi, ka daudzu ievērojamu notikumu varoņi atrodas mūsu vidū, bet viņu darba pieredze ir visdziļākās uzmanības vērtā. Tikai skatīties uz notikumu nevis ar to virspusējo skatienu, kādam ļaujat pārslidēt pāri vecam trāpam sava paša divāna apvalkā, bet ar to pētošo skatu, kādu pievēršat kaimiņa mēbelēm, kad viņš jūs ir ielūdzis savā jaunajā dzīvoklī. Un neviens tad neliksies neredzēt dārzenkopības mūsu rajona veikalos, kura patiešām pelna vislielāko uzmanību.

Sai problēmai kā papildus apstiprinājums der svaigu dārzenkopības cenās Preiļu tirgū. Katram ir skaidrs, ka tirgus konjunktūra no paša gada sākuma izveidojās gluži tālu no pircēju interesēm. Tiesa, gurķu cena no 6 rubļiem par kilogramu ir kritusies līdz 4 rubļiem, tomēr tas vēl nav iemesls optimismam. Mēs visi gaidām arī tomātus, kuri, starp citu, no siltajām zemēm parādās tādā vērtībā, kas ir tuva pusdārgākmeņu cenai. Protams, veikalos šie dārzeni maksā daudz lētāk, bet diemžēl tur parādās visai reti. To kautrīgā parādīšanās uz leģem drīzāk der kā atgādinājums par valsts cenām, nevis apmie-

rīna iedzīvotāju pieprasījumu pēc dārzeniem.

Bet tagad pamēģināsim atbildēt uz jautājumu: «Kāpēc tā notiek?»

Uzreiz gribu brīdināt, ka šī problēma ir daudzšķautņaina un izsmelošai atbildē nepieciešama ilgstoša un skurpuloza izmeklēšana. Taču domāju, ka lietu skaidrāku darīs izvilkums no kolhoza «Rīts» — mūsu rajona iedzīvotāju galvenā apgādātāja ar dārzeniem — pārbaudes akta.

Tajā leikts: 1984. gada oktobrī kolhozs «Rīts» no Rēzeknes apgādes un dārzenkopības bāzes iepirca 4246 kilogramus tomātu, no kuriem 1984. gada oktobrī izgatavotas 784 trīslitru burkas tomātu sulas. Šī paša gada 12. decembrī 660 burkas ar šo dzērienu pārdotas Dauņavpils veikalam Nr. 191.

1985. gada 20. jūlijā šīs veikalā 647 trīslitru burkas ar tomātu sulu pārdeva kolhozam «Rīts» atpakaļ, jo sula nebija derīga lietošanai. 1985. gada 30. jūlijā saimniecība 420 trīslitru burkas ar norādīto sulu pārdeva Preiļu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienībai. Šis uzņēmums 14. septembrī 410 trīslitru burkas ar to pašu tomātu sulu pārdeva atpakaļ kolhozam.

1986. gada 14. aprīlī kolhoza «Rīts» konservu ceha vadītāja A. Usāre, ceha tehnoloģe A. Skriņģe, mehāniķis J. Brizāks un noliktavas vadītāja T. Vaiņode sastādīja aktu par to, ka 1985. gadā no Dauņavpils veikala atvesti tomāti, kurus nevarēja lietot nepārstrādātā veidā. Sakarā ar to, ka arī sula nebija lietošanai derīga, 689 šī dzēriena trīslitru burkas par kopējo summu 970 rubļi 50 kapeikas nolēma izliet.

LIDOJOŠĀS BURKAS

Pārbaudē netika uzrādītas liecības par sulas kvalitāti un valdes lēmums vai priekšsēdētāja rīkojums par komisijas izveidošanu šī rādītāja noteikšanai. Sulas nederīgumu lietošanai atzina tikai ceha darbinieki, par tās iznīcināšanu nebija informēta ne revīzijas komisija, ne tautas kontroles grupa, ne kolhoza grāmatvedība.

Pārdodot sulu, kolhozs izdarīja nolaidi 9 procentu apmērā, bet, pārdodot to kolhozam atpakaļ, uzcenojums netika izdarīts. Rezultātā saimniecībai radīs papildus zaudējums 145 rubļu 80 kapeiku apmērā.

Vienu un to pašu tomātu sulu kolhozs pārdeva Dauņavpils veikalam un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienībai.

Šis sausās dokumenta rindas, protams, pilnībā neizgaismo sen pagājušos notikumus. No tā izriet tikai viens. Ka kaut kādas burkas ar tomātu sulu līdzīgi lidojošiem šķīvīšiem pārlido no kolhoza uz Dauņavpils veikalu, bet no turienes uz kolhozu atpakaļ, tad no saimniecības uz sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienību un no turienes atkal uz kolhozu. Un gala rezultātā kā jebkurš NLO (nezināms lidojošs objekts) tiek iznīcināts. Iznīcinātas visstingrākāi slēpenībā, par to zinot tikai šauram personu lokam, kas strādā konservu cehā.

Taču uzmanīgam lasītājam var rasties arī daži jautājumi. Piemēram, kāpēc saimniecība tā vietā, lai dārzenus audzētu, tos iepērk tirdzniecības bāzē? Kāpēc tā pērk savu sabojāto sulu no veikala un labi zinot, ka tā nav derīga lietošanai, tūlīt to pārdod sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienībai?

Kā redzat, kolhoza «Rīts» vadītāju rīcību izskaidrot visai

sarežģīti. Ar kailiem faktiem vien te neiztik. Tiesa gan, saimniecības stratēģisko komerciālo līniju nesenojā pagātnē nedaudz izgaismo pēdējā frāze pārbaudes aktā. «...Vienu un to pašu sulu saimniecība pārdeva veikalam un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienībai, bet rajona patērētāju biedrības sagādes kantoris divreiz izrakstīja pieņemšanas kvītis par minēto sulu, pārrēķinot svaigos tomātus».

Ģenlālis vienmēr ir vienkāršs, bet šeit vēl jo vairāk. Jo ne jau burkas ar apšaubāmas kvalitātes sulu lidoja no organizācijas uz organizāciju, ...lidoja tomāti, svaigi, apetītīgi un pēc cenas pieejami pat vienkāršam inženierim. Jo tieši par tādām gala rezultātā sagādes kantora grāmatvedībā pārvērtās minētā sula. Un ar katru jaunu apgriezlienu tās rīnkošana palielinājās plāna izpilde tomātu audzēšanā kolhozā «Rīts».

Sāds process varēja turpināties līdz bezgalībai. Rajonam draudēja briesmas tikt apraktam zem neesošu tomātu lavīnas. To ražošanas vērtīgā pieredze varēja kļūt par daudzu valsts dārzenkopības saimniecību uzmanības objektu. Taču ražošanas procesa slēgtajā ciklā ieļaucās tautas kontrolieri. Un atbilstoši aktam tomātu sula (izejviela svaigu tomātu ražošanai) tika laikus iznīcināta.

Te varētu arī iebilst: tas taču notika ne jau šogad, bet tomātu trūkst pašlaik. Tomēr katrs, cems, sapratis, ka pašlaik mēs ievācam toreiz iesētā bezsaimnieciskuma un mahināciju augļus.

A. ALEKSEJEVS

Ēku apdrošināšana — izdevīga un ieteicama

Pilsoniem personīgajā īpašumā esošās ēkas līdz šā gada 1. janvārim obligāti apdrošināja par 40 procentiem šīs ēkas vērtības, un brīvprātīgi ēku varēja apdrošināt vēl par 40 procentiem tās vērtības. Tātad — obligātajā un brīvprātīgajā apdrošināšanā kopā ēkas varēja apdrošināt tikai 80 procentu apmērā no to vērtības. Tas nozīmēja, ka ēku bojāejas vai bojājuma gadījumā 20 procentu zaudējuma summas bija jācieš pašam īpašniekam.

Tagad apdrošināšanas nosacījumi kļuvuši ievērojami izdevīgāki. Proti — papildus obligātajai apdrošināšanai (40 procenti ēkas vērtības) ēku var apdrošināt vēl arī brīvprātīgi (līdz 60 procentu tās vērtības), kopā — par 100 procentiem. Secinām — ja noslēgtu ēku brīvprātīgās apdrošināšanas līgumu par maksimālo summu, tad ēku bojāejas gadījumā zaudējums vairs nav jācieš pašam īpašniekam, jo to pilnā mērā atlīdzina valsts apdrošināšanas inspekcija.

Pagājušajā gadā Preiļu rajonā

55,5 procenti ēku īpašnieku bija noslēguši ēku brīvprātīgās apdrošināšanas līgumus. Un pareizi darīja. Samērā bieži vēl gadās, ka ugunsgrēka, zibens spēriena, vētras, gruntsūdeņu izplūdma, neparasti ilgstoša lietus, stipras snigšanas vai citu stihisku postu rezultātā ēkām tiek nodarīti bojājumi vai arī tās vispār tiek iznīcinātas.

1985. gadā vien par ugunsgrēkos un citās nelaimēs iznīcinātām vai bojātām ēkām Preiļu rajona valsts apdrošināšanas inspekcija izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 42 pilsoņiem (ēku īpašniekiem) 61 610 rubļu apmērā. Par ēkas bojāto un bojā gājušo dzīvokļa iekārtu, apģērbiem, elektroaparātiem, saimniecības inventāru, lopbarību un citām vērtībām apdrošināšanas atlīdzība tika izmaksāta 49 pilsoņiem (kopsumā 27 661 rublis). Neapšaubāmi, tā ir liela materiālā palīdzība nelaimē.

Minēšu dažus konkrētus piemērus. Pagājušā gada 21. novembrī Aglonas ciemā J. Mitra-

jeva saimniecībā no strāvas iesa- vienojuma izcēlās ugunsgrēks. Nodēga dzīvojamā māja un saimniecības ēkas. Pilsonis ēkas un mājas mantu bija savlaicīgi apdrošinājis arī brīvprātīgi un par bojā gājušo īpašumu saņēma soli- lūdu apdrošināšanas atlīdzību — 9 496 rubļus 77 kapeikas.

Rušonas ciemā O. Alžānes mājā iespēja zibens (1985. gada 16. augustā), nodēga dzīvojamā un saimniecības ēkas, gāja bojā dažādas mantas. Bet — ēkas un tajās esošos saimniecības priekš- metus īpašniece brīvprātīgi ne- bija apdrošinājusi, tāpēc apdro- šināšanas atlīdzība bija salīdzī- noši skopa — 3 210 rubļi 94 kapeikas. Kāpēc? Šāda summa pienācās par ēku obligāto apdro- šināšanu, kas, kā zināms, ir tikai 40 procenti no ēku faktiskās vērtības. (Tie nedaudzies rubļi, kas jāsamaksā par brīvprātīgo apdrošināšanu, šoreiz izrādījās taupīti nevieta.)

1985. gada 29. oktobrī nelai- me piemeklēja A. Kārklā mājas Rožupes ciemā — no iesa- vienoju-

ma elektrības vados izcēlās ugunsgrēks, nodēga saimniecības ēkas, sadēga siens un saimniecī- bas inventārs. Pilsonis brīvprā- tīgās apdrošināšanas nozīmī ne- bija izpratis, tāpēc zaudējuma lielākā daļa (60 procenti) bija jācieš pašam. Atlīdzību (867 rubļus 59 kapeikas) šajā gadīju- mā izmaksāja tikai obligātajā ēku apdrošināšanā.

Si paša ciema iedzīvotājs A. Vaivods bija tālredzīgāks — viņš bija noslēdzis gan ēku, gan man- tas brīvprātīgās apdrošināšanas līgumus. Pēc ugunsgrēka 1985. gada 21. janvārī (tas izcēlās no bez uzraudzības atstātas degošas krāsns) A. Vaivods saņēma prāvu apdrošināšanas atlīdzību — vai- rāk nekā 3,5 tūkstošus rubļu.

Sie daži piemēri liecina par to, ka ēku un tajās esošās man- tas brīvprātīgās apdrošināšanas līguma lietderība acīmredzama.

Gribu atgādināt, ka apdroši- nāšanas atlīdzību nēzmaksā vie- nīgi tad, kad ēku iznīcināšana vai bojājums ir to īpašnieku vai viņu ģimenes (kolhozieku sētas)

locekļu tīšas rīcības sekas.

Ēku brīvprātīgās apdrošināša- nas līgumu noslēdz uz vienu ga- du. Apdrošināt var visas ēkas, kā arī tikai kādu atsevišķu ēku. Apdrošinājuma maksājumi nav lieli — par katriem 1 000 rub- liem apdrošinājuma gadā jāmak- sā trīs rubļi (pilsētā) vai trīs rubļi 50 kapeikas (ja ēkas atro- das laukos). Ēku apdrošināšanas līgumus noslēdz apdrošināšanas aģents pēc ēku apskates.

Un vēl — līgumu var noslēgt samaksājot maksājumu skaidrā naudā apdrošināšanas aģentam vai arī nokārtojot maksājumu bezskaidras naudas norēķina veidā (ar organizācijas, kurā ēku īpašnieks strādā, grāmatvedības starpniecību).

Nobeigumā gribu piebilst, ka brīvprātīgās apdrošināšanas līgu- mus ir svarīgi ne tikai noslēgt, bet arī tos jo savlaicīgi atjaunot. Tas palīdzēs izsargāties no ne- paredzētiem (dažreiz itin prā- viem) naudas izdevumiem.

A. KODOLS,
Latvijas PSR Galvenās valsts apdrošināšanas pārvaldes no- daļas priekšnieks

Redaktors **V. PETROVS**

Ārsta padoms

Bīstama infekcija

Starp akūtām zarnu infekcijas slimībām viena no bīstamākajām ir salmoneloze. Saslimšanu iz- sauc salmonelas mikroorganismi. Raksturīgi, ka, salīdzinot ar citiem zarnu infekcijas izraisītā- jiem (dizentērija, holēra), sal- monelas inficē ne tikai cilvēkus, bet arī dzīvniekus. Tikai nedau- dzi šo bacīļu paveidi ir bīstami vien cilvēkam.

Šīs slimības formas ir dažādas: smaga infekcija, kas līdzinās vēdera vai paratifam, līdzīga pa- rastai organisma reakcijai, kad cilvēks ir saindējies ar pārtikas produktiem, — vemšana, caur- eja, augsta temperatūra, sirds- darbības traucējumi, organisma vispārējais vājums. Retās reizēs zarnu trakta darbības traucējumi ir īslaicīgi. Sevišķi bīstama ir tā dēvētā bezsimptomu baktēriju iz- nesāšana, kad inficētais cilvēks nenonājš, ka viņš kļuvis par in- fekcijas avotu, un noteikt sa- slimšanu iespējams tikai labora- toriskā izmeklēšanā.

Ipaši jūtīgi pret šo infekciju ir mazi bērni un veci cilvēki. Pat neliels mikrobu daudzums ir bis- tams viņu veselībai, jo izsauc smagu inficēšanos. Arī tiem cil- vēkiem, kuri slimo ar hroniskām kuņģa un zarnu slimībām — gastrītu, kolītu, kuņģa čūlu, — saindēšanās ar salmonelozi var radīt smagas sekas.

Zarnu infekcijas slimības tautā dēvē par netīru roku slimībām. Lai cīnītos pret tām, jāievēro personīgās higiēnas noteikumi. Ipaši tas jādarīja cilvēkiem, kuri nodarbināti ēdiena sagatavošanā, vai kuru darbs ir saistīts ar pārtikas produktiem.

Salmonelozes infekciju dabā valro arī mājdzīvnieki — cūkas, aitas, vistas, pīles, zosis, kuru gaļu lieto uzturā. Brīdinām iedzīvotājus, ka mūsu rajona saim- niecībās ir konstatēti lopu un putnu saslīmšanas gadījumi. Sli- majiem lopiem un putniem ir izteiktas šādas pazīmes: nogu- rums, zudusi apetīte, ir caureja. Smagā formā sirgst jaunoļpi.

Cilvēki visbiežāk inficējas no liellopiem, cūkām, mājputniem. Bieži šo slimību pārnēsā pīles un zosis. Piemēram, pīles olas var būt inficētas ne tikai ārēji, bet vispār. Tāpēc, lietojot šo barību, jābūt īpaši vērīgiem. Oļas jāvāra vismaz 15 minūtes. Vistas olām valrumā gadījumu inficēta ir čaumala, tāpēc pirms lietošanas

olās ir rūpīgi jānomazgā.

Dzīvnieki inficējas viens no otra (ja līdzās slimajiem atrodas veselie). To pašu var sacīt par gaļas produktiem. Bet slimas pīles ar salmonelozi inficē arī diķa ūdeni. Ja to dzer, piemē- ram, govīs, tad arī viņas orga- nismā nokļūst slimības bacīļi.

Piens inficējas tad, ja slaucējas neievēro sanitārijas normas. Pirms slaukšanas vajag ļoti rū- pīgi nomazgāt govīs tesmeni (lai uz tā nebūtu kūtsmēsli). Spaiņi jāmazgā vārošā ūdenī, bet rokas pēc slaukšanas jāmazgā ar zie- pēm. Un vēl — nedrīkst lietot vienu un to pašu virtuves inven- tāru nevarītu un vārītu gaļas produktu apstrādei. Trauku mazgāšanai lietojiet ūdeni, kurš atrodas slēgtās ūdensstīpnēs.

Salmonelozes mikrobi ir iztu- rīgi. Nokļuvuši augsnē, ūdenī vai uz mājdzīvnieku priekš- metiem, tie ir dzīvotspējīgi mē- nešiem, bet pārtikas produktos mikrobi arī vairojas. Vispatē- cīgākā vide tiem ir piens un tā produkti, dažādi aukstās gaļas produkti.

Saslimšana ar salmonelozi ie- spējama visos gadalaikos, taču visbiežāk — vasarā, jo tad sal- monelas vairojas produktos, ku- rus ilgi glabājam.

Valrojošas salmonelas izdala toksīnus — indīgas vielas. Kopā ar mikrobiem nokļūstot cilvēka organismā, toksīni rada īpaši smagas sekas.

Kā izvairīties no saslimšanas ar salmonelozi? Jācinās pret jeb- kuru sanitārijas normu neievēro- šanu piena un putnu fermās, ga- ļas rūpniecības uzņēmumos, sab- ledriskās ēdināšanas sistēmā. Ne mazāk svarīgi sadzīvē ievē- rot personisko higiēnu.

Lūk, galvenie priekšnoteikumi cīņā pret šo infekcijas slimību! Lietojiet gaļu, kura ir pārbaudīta veterinārijas iestādē. Vienmēr rūpīgi izvērtiet no sautējiet gaļas produktus! Ilgstoši neuzglabāiet ledusskapī pārtikas produktus, kuri ātri bojājas. Neļaujiet valū mušām. Pienu ieteicams uzvārīt. Vēlreiz atgādinu, ka ļoti rūpīgi jānovāra piļu un vistu olas. Vistu olas, kuras ledusskapī uz- glabātas vairāk nekā nedēļu, la- bāk lietot cietī novārtas. Vien- mēr, pirms gatavot ēdiena, ļoti rūpīgi nomazgāiet rokas!

V. JURINOVŠ,
ārsts

VIETĒJO RADIO RAIDIJUMU PROGRAMMA

3. jūlijā plkst. 12.40

- ◆ Katrai fermai — pietiekamus lopbarības krājumus!
- ◆ «Kvalitāte-90» — kompleksa mērķprogramma. Uzstājas Latvijas KP rajona komitejas propagandas un aģitācijas noda- las vadītājs A. Belavskis
- ◆ Apspriežam PSKP CK lēmumu par cīņas pastiprināšanu pret bezstrādes lenākumiem.

Laikraksts «Leņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

Informē kultūras un sporta komplekss

KULTŪRAS PASĀKUMI JULIJĀ

2. jūlijā plkst. 19.30 — Aizkarpatu apgabala krievu drāmas teātra izrāde «Lauņais gars» rajona kultūras namā.

6. jūlijā plkst. 21.00 — Rīgas elektromehāniskās rūpniecības diskotēka «Maratons» (vadītājs J. Mūrnieks) rajona kultūras namā.

9. jūlijā plkst. 19.30 — Aizkarpatu apgabala krievu drāmas teātra komēdija 2 daļās «Izīrē istabu vientuļam vīrietim» rajona kultūras namā.

10. jūlijā plkst. 19.00 — vokāli instrumentālā ansambļa «Eolika» koncerts rajona kultūras namā.

16. jūlijā plkst. 18.30 un 21.00 — vokāli instrumentālā ansambļa «Opuss» koncerts (maksimālais vadītājs komponists Z. Liepiņš).

SPORTA PASĀKUMI JULIJĀ

4. jūlijā plkst. 17.00, 5. jūlijā plkst. 10.00, 6. jūlijā plkst. 10.00 — LPSR un BSB «Vār-

pa» republikas padomes kausa izcīņa ūdens- slēpošanā Eikša ezerā.

15. jūlijā plkst. 19.30 — LPSR XIV lauku sporta spēļu zonas sacensības futbolā (Preiļi — Daugavpils) Preiļu stadionā.

18. jūlijā plkst. 19.30 — Latvijas PSR XIV lauku sporta spēļu zonas sacensības futbolā (Preiļi — Rēzekne) Preiļu stadionā.

18. jūlijā plkst. 17.00, 19. jūlijā plkst. 10.00, 20. jūlijā plkst. 10.00 LPSR un BSB «Vārpa» republikas čempionāts ūdensslēpošanā.

26. jūlijā plkst. 19.00 — pilsētas meistarsacīkstes futbolā (Iekšlietu daļa — 24. CRBP) Preiļu stadionā.

28. jūlijā plkst. 19.00 — pilsētas meistarsacīkstes futbolā (TIN — SCO) Preiļu stadionā.

30. jūlijā plkst. 19.00 — pilsētas meistarsacīkstes futbolā (BJSS — VLRTNK rajona apvienība) Preiļu stadionā.

KOLHOZU «NAKOTNE», «SARKANĀ AUSMA», «VARKAVA» UN RUDZĀTU SOVHOZA ELEKTROENERĢIJAS PĀTERĒTAJU ZINĀSANAI!

Elektroiekārtu pieslēgšanas, elektroenerģijas lietošanas līgu- mu noslēgšanas, skaitītāju uz- stādīšanas un apmaiņas, aprēķinu par elektroenerģijas lietošanu ļautājums lūdzam griezties energokontroles uzņēmuma Līvā- nu iecirknī Līvānos, Rīgas ielā 120, telefons 44552.

AUTOVADĪTAJU ZINĀSANAI

No 30. jūnija jaunā autoapkal- pes stacija Nr. 78 Preiļos, Rīgas ielā, realizē naftas produktus valsts autotransportam pēc vie- notiem taloniem.

No 1. augusta autoapkalpes stacija Nr. 45 Preiļos apkalpos tikai individuālā transporta īpaš- niekus par skaidru naudu.

PREIĻU 21. PMK

nosūta skolu absolventus uz profesionāli tehniskajām skolām lauksaimniecības mehanizatora un meliorācijas darbu mehaniza- tora specialitātes apgūšanai. Mācību laikā maksā stipendiju 20 rubļu apmērā. Pieteikties kadru daļā: Līvā- nos, Kalnu ielā 5, telefons — 44573.

Sākusies pieteikšanās uz «B» un «C» kategorijas autovadītāju **KURSIEM** dienas un vakara nodaļā.

Nodarbību sākums 1986. gada 1. jūlijā.

Norīkojumus var saņemt Jē- kabpilī 8. AK kadru daļā. Rīgas ielā 24, telefons — 21196.

JĒKABPILS AUTOBUSU PARKS aicina darbā Preiļu autoosta **dispečeri, kasieri.** Izziņas pa telefonu: Jēkabpils — 32480, Preiļi — 22000.

MIRUSO ATCERES DIENA Upenieku ciemā 20. jūlijā Kopenieku kapos — plkst. 11.00, Teilānu kapos — plkst. 12.00, Opolos kapos — plkst. 14.00, Salenieku kapos — plkst. 15.00, Seiļu kapos — plkst. 16.00.

VEIKALS «SADZĪVES TEHNIKA» LĪVANOS piedāvā par bezskaidras nau- das norēķinu kolhoziem, organi- zācijām, iestādēm, uzņēmumiem meļnbaltā attēla televizorus un magnetolas «Romantika-1120, 1150, 2010», kuri izlaisti līdz 1984. gada 1. janvārim.

PREIĻU KOOPERATĪVAJAI PROFESIONĀLI TEHNISKAJAI VIDUSSKOLAI vajadzīgi kopmitnes dežurants, apkopēja. Pieteikties Preiļos, Koopera- tīva ielā 6. Telefons 22864.

Mātes padoms, mātes mīla. Mūžam sirdī nezudīs. (Z. Purvs) Izsakām dziļu līdzjūtību Izido- ram Maskalānam sakarā ar MĀ- TES nāvi. Kolhoza «Dzintars» valde, arodkomiteja

Nav tādas jūras, Bez krastiem kas būtu, Nav tāda mūža, Kas bezgalīgs kļūtu. (A. Krūklis) Izsakām dziļu līdzjūtību Vijai Pastareti sakarā ar BRĀĻA nāvi. Mājas kaimiņi

Tas visskumjākais brīdis, Kad mātes sirds Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas. (A. Vējāns)

Izsakām dziļu līdzjūtību mūsu darbabiedram Izidoram Maskalā- nam sakarā ar MĀTES nāvi. Inženiertehniskie darbinieki

Nelīkst klusi sirmā galva, Saules ceļu aizledama. (T. dz.)

Izsakām līdzjūtību Izidoram Maskalānam sakarā ar MĀTES nāvi. Soferu kolektīvs

Vairs tevīs nav, un zēlums sažņaudz krūtīs, Kam vajadzēja tev tik agri mirt, Bez tevīs, taču daudzliem būs tik grūti, Bez tevīs taču daudzliem sēpēs sirds. (H. Gāliņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību pie- griežējās Ninas Džardānes vi- ram, māmīnai, tētim, dēlam Kasparam, mazajai meitņai un piederīgajiem sakarā ar VIŅAS pāragro nāvi. Darba biedri

Sāpes ielpo katra smilga un lapa, Baltie bērzi asaro kapsētas kalnā. (I. Lasmanis)

Izsakām līdzjūtību Paulīnai Kuckai, VIRU uz smiltāju izva- dot.

Lopkopības speciālisti un Priek- ūļu fermas kolektīvs

Tir. 13 131 eks. (latv. val. 9 454 eks., krievu val. 3 677 eks.).

Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību poligrāfijas un grāmatu tirdz- niecības lietu komitejas Daugavpils tipo- grāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. Indeks 68169. 1. nos. Iespiešdoksne. Ofsetiespiedums. Pas. 815.